

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 250 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.

„Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Verifikacijska debata v Narodni skupščini

Včeraj je bilo definitivno potrjenih 312 mandatov, med njimi mandata gg. dr. Kramerja in Ureka. — Danes se je začela debata o treh razveljavljenih mandatih.

— Beograd, 19. oktobra. Na svoji sinočnji seji, ki je trajala preko polnoči, je Narodna skupščina definitivno verifikirala 312 nespornih mandatov, med njimi tudi mandata poslancev dr. Kramerja in g. Ureka. Debata je bila mestoma zelo ostra. Obzornost pozornost so vzbudili govori radikalnega disidenta Nastasa Petrovića, sam demokratski Demetrovića, zemljoradnika Voje Lazića in socijalista Petjeana, ki so ostro žigosali volilno politiko vlade ter s konkretnimi dejstvi dokazali nešteto zlorab, nezakonitosti in nasilja. V obrambo vlade je nastopil poleg poročevalca večine samo g. Vukičević sam, ki je skušal v daljšem govoru dokazati, da teorija sploh ni bilo. Napadel je zlasti gg. Pribečevića in Radića. Njegov govor pa v skupščini ni napravil nikakega vtisa in so ga aplavdirali le njegovi ožji pristaji. Pozornost je vzbujalo postopanje demokratov, ki so bili v vsej debati zelo rezervirani in ni nastopil niti eden njihov govornik, še manj pa, da bi bili zagovarjali politiko vlade. Številni demokratski poslanci so čisto aplavdirali govornikom opozicije, posl. Kujundžić pa je celo tako energično nastopil proti radikalu Antiparmakoviću, ki je skušal zagovarjati radikalno nasilje v Južni Srbiji, da je moral Antiparmaković svoj govor prekiniti in zapustiti govorniški oder.

— Beograd, 19. oktobra. Današnja dopoldanska seja, ki je pričela ob 9. ob skoro polnočevini navzočnosti poslancev, je bila zelo voharna. Kot glavni govornik je na dopoldanski seji nastopil g. Pribečević, ki je v daljšem govoru žigosal volilno politiko vlade. Njegova izjava je govorila na vso zbornico globok vtis. Celo radikali sami so pod težo iznešenih dokazov morali molčati, le par najožjih pristavev g. Vukičevića je skušalo z medlimi medklici zmanjšati efekt Pribečevićeve izjave.

Odloženi dvojni mandati

Po prečitani zapisniku so poslanci, ki so bili izvoljeni na več krajih, podali izjave, katere mandate obdržijo. Odložili so: general Milosavljević svoj metohijski mandat, ministrski predsednik Vukičević skopljanski in banjaški, minister pošte Vlačko Kocić bregalniški in kumanovski, dr. Perić požeški in tuzlanski, minister Stanković pančevaški, dr. Subotić somborski, dr. Korosec kranjski, posl. Savić topliški, Boža Maksimović beograjski, Ljuba Jovanović črnogorski, minister Obradović tetovski, minister dr. Spaho sarajevski in tuzlanski, posl. Kapetanović mostarski. Svetozar Pribečević banjaški.

Skupščina je nato prešla na dnevni red. Debatu o teh neverifikiranih mandatih je otvoril zemljoradnik Tupanjanin, ki se je v svojem govoru bavil zlasti z zlorabami v

Bosni in Hercegovini in navedel celo vrsto konkretnih primerov o volilnem terorju, ki so ga izvrševali brez dvoma po nalogu notranjega ministristva sreski poglavarji. Volitve so se vršile v Bosni in Hercegovini pod grožnjami in nasiljem vladinovec, ki so šli celo tako daleč, da so zapirali študente in delili vodo po strankarski pripadnosti. Radikali so skušali z neprestanimi medklici motiti govornika in so čisto povzročili tak hrup, da ni bilo slišati nit besedice.

Grožnje z zaporom in norišnico

Prilo je do ostrega prerokanja med radikali in opozicijo, ki je trajalo skoraj 10 minut in se je predsedniku le z največjo težavo posrečilo vzpostaviti zopet red, da je lahko govornik nadaljeval. Stepan Radić je ogorčeno upadal: »Vse to se je vršilo v imenu kralja. To niso ministri, to so zločinci. Vsi pridete pod obtožbo. Minister Kocić: »Vi pa pridete v norišnico. Stepan Radić: »Vi ste že davno zrel za zapor. Posl. Tupanjanin je zaključil svoj govor s konstatacijo, da Bosna in Hercegovina in žnjo vred vsa država še ni doživela volitev, pri katerih bi se na tako nasilen način falsificirala volja naroda kakor tokrat. Opozicija je govorniku navdušeno pritrjevala in mu prirejala na koncu viharne ovacije.

Govor Svetozarja Pribečevića

Nato je nastopil, navdušeno pozdravljen od celokupne opozicije šef SDS g. Pribečević, katerega govor je poslušala vsa zbornica z veliko pozornostjo. Opazilo se je, da so se celo mnogi radikalni poslanci skandalizirali nad nasiljem, zlorabami in volilnimi mahinacijami, ki jih je orisal govornik v svojem dokumentiranem govoru. Demokratski poslanci so govorniku ponovno aplavdirali.

Pribečević je uvodoma izredno ostro zavrnil včerajšnje izjave ministrskega predsednika, nanašajoče se na SDS in ostalo opozicijo ter se nato bavil z razmerami v radikalnih vrstah. G. Vukičević se je pred volitvami bahal, da hoče očistiti radikalno stranko in napraviti iz nje zdravo telo. Toda to, kar je faktično storil, je baš nasprotno od tega. Mesto da bi pomel z onimi, ki so že davno izgubili pravico, da se nastopijo v javnosti, je vrget iz stranke najodločnejše in najbolj zaslužne radikalne politike kot so Marko Trifković, Miletić in drugi. (Paševići in opozicija prireajo viharne manifestacije Marku Trifkoviću). G. Vukičević je smatral za svojo glavno nalogo, da izbrše ta edina svetla imena iz političnega življenja radikalne stranke.

Seja ob 13. še traje.

Davidović bo jutri razbil koalicijo?

Demokrati so v vladi, v skupščini pa nastopajo z opozicijo. — Ako radikali ne pristanejo na demokrata kot definitivnega skupščinskega predsednika, hoče g. Davidović nastopiti samostojno.

— Beograd, 19. oktobra. V političnih krogih danes živahno komentirajo včerajšnjo sejo Narodne skupščine, ki je v precej jasnih obrisih pokazala bodočo konstelacijo našega parlamenta. Predvsem se podrtava kompaktnost opozicije, zlasti složen nastop SDS in HSS. Posebno pozornost pa je vzbudilo postopanje Demokratske zajednice, ki je včeraj zopet pokazala, da res nima volje iti čez drn in strn z radikali ter zagovarjati vsa radikalna nasilja. Splošno je včerajšnja seja napravila vtis, da vlada v vladni koaliciji vedno večja razcepjenost, ki ji daje razdvojenost v radikalni stranki sami še posebno oboležje. Opazilo se je, da so številni demokratski poslanci neprikrito odobraval govor opozicionalcev, dočim so ostali pri govorih vladnih poslancev in celo pri govoru ministrskega predsednika g. Vukičevića popolnoma rezervirani. Demokratska zajednica se je včeraj držala docela pasivno, dočim bo morala o priliki današnje debate o spornih mandatih v sarajevskem in bihaškem okrožju stopiti iz rezerve in zavzeti direkten afront proti drugi koalirani stranki.

Včerajšnja seja Narodne skupščine je bila potemtakem jasen izraz strankarskega razpoloženja in grupacije v parlamentu. Na eni strani so radikali in klerikalci, na drugi strani SDS in HSS, dočim je bila včeraj demokratska zajednica nekak neopredeljen centrum. Vladni krogi sicer izjavljajo, da temu postopanju demokratske zajednice ni pripisovati nikake posebne važnosti, vendar pa so raditega zelo vznemirjeni in

včeraj so se vršila neprestana posvetovanja med gg. Vukičevićem in radikalnimi ministri.

Nasprotno pa se iz okolice g. Davidovića povdaja, da se bliža trenutek za končno razčiščenje položaja. Davidovičevci smatrajo, da je o priliki določitve kandidatov za predsednika Narodne skupščine naj boljša prilika za prelom koalicije z radikali. Zatrjuje se, da so odločili, da nastopijo pri volitvah samostojno, ako radikali ne bodo pristali na to, da dobi demokratska zajednica skupščinskega predsednika. Kompaktnost opozicije v verifikacijskem odboru in v plenumu Narodne skupščine je podkrepila vero v demokratski blok in davidovičevci ne dvomijo, da bo vsa opozicija podpirala to akcijo demokratske zajednice.

MANEVRI NA HRVATSKEM

Zagreb, 19. oktobra. Danes so bili zaključeni vojaški manevri in so se čete vrnile v svoje garnizije. Kljub štiridnevnomu naporu so vojaški dobro razpoloženi. Generalni štab je z uspehi manevrov zelo zadovoljen in se pohvalno izražajo o sposobnosti naše vojske, ki jo hvalijo tudi vsi inozemski vojaški atašej, ki so prisostvovali tem manevrom.

TRAGEDIJA ANGLEŠKEGA OFICIRJA

— London, 19. oktobra. Pri Londonu je požar uničil zgodovinski grad majorja Whitea. Lastnik, žena in sin so postali trive velikega požara.

Senzacionalen govor bolgarskega ministrskega predsednika

Sobranje je začelo razpravljati o makedonskih dogodkih. — Ministrski predsednik povdarja prijateljske odnose s Jugoslavijo in ostro obsoja makedonska razbojništva.

— Sofija, 19. oktobra. Danes je pričelo Sobraanje razpravljati o ukrepih vlade v zvezi z zahtevami jugoslovenske vlade glede napadov bolgarskih komitov na jugosloven ozemlje. Razpravo je otvoril min. predsednik Ljapčev, ki je uvodoma naglasil, da je vodila vlado pri teh korakih edino le skrb za dobrobit države. Bolgarija je bila po sklenitvi mirovnih pogodb v zelo težavnem položaju in le z največjimi žrtvami se je posrečilo zopet pridobiti zaupanje inozemstva. Trdote mirovnih pogodb so v veliki meri ovirale razvoj države, vendar pa se je posrečilo izboljšati splošno gospodarsko stanje in Bolgarija je na najlepši poti, da pride do sporazuma in prijateljskih odnosov z vsemi

svojimi sosedi. Tudi z Jugoslavijo so postali odnosi po prejšnjih hudih nasprotstvih mnogo bolj prijetni. Na obeh straneh je mnogo dobre volje za kar najtesnejše zblizanje. To pa, kar se je dogajalo zadnje dni na jugoslovenskem ozemlju ob bolgarski meji in kar so po trditvah jugoslovenske vlade zagrešili bolgarski državljani, ni le nesposobno, nečloveško in zločinsko, marveč spravlja v resno nevarnost dobre sosedne odnose in onemogoča prijateljsko zblizanje. Vlada je smatrala zato za potrebno, da seže po najrigoroznih sredstvih, da to gibanje prepreči. Vlada pričakuje, da bo Sobraanje te ukrepe odobrilo.

Kandidatska lista organiziranih trgovcev razveljavljena!

Nečuveno nasilje in partizanstvo SLSarske klike v volilni komisiji za Zbornico TOI

Dočim je volilna komisija vrnila listi industrijcev in obrtnikov v popravilo, je listo organiziranih trgovcev kratkomalo razveljavila. — Klerikalno obrtniško listo je potrdila, četudi je nezakonita.

Snoči ob 18. je potekel rok za vlaganje kandidatnih list za volitve v Zbornico TOI. Vloženih je bilo, kakor smo že včeraj napovedali, pet kandidatnih list, in sicer enotna sporazumna lista za industrijski odsek, dve za trgovski in dve za obrtniški odsek.

Volilna komisija se je pod predsedstvom vss. dr. Levičnika sestala ob 18.30 k seji, da prouči kandidatne liste in jih odobri. Seja je trajala danes do 3. zjutraj. Klerikalni listi gg. Jelačina in Ogrina je klerikalna večina volilne komisije brez podrobnjega proučavanja takoj potrdila. Volilna komisija se je nato spravila na uradni kandidati listi trgovskih in obrtniških organizacij ter z največjo rigoroznostjo in rafiniranostjo pregledovala vsakega kandidata posebej kakor tudi vsak podpis na obeh listah.

Po dolgi, mestoma zelo napeti debati je klerikalna večina volilne komisije zavrnila uradno kandidatsko listo trgovskih gremijev in organizacij z nosilcem g. Vilkom Weixlem. Zavrnila jo je radi formalne pogreške, češ da glede števil podpisov ne zadošča določilom volilne uredbe. Zavrnitev je brezpogojna, tako da bodo klerikalci lahko proglasili za izvoljeno brez volitev svojo listo z g. Jelačinom na čelu.

Dolg in oster boj se je vršil tudi radi industrijske in obrtniške liste. Obe listi imeli med kandidati osebe, ki še niso dosegle v zakonu predpisane starosti 30 let. Vendar pa je volilna komisija sklenila, da se industrijska lista vrne v dopolnilo oziroma popravi to da se nekvificirani kandidati zamenjajo z drugimi, ki bodo odgovarjali določbam uredbe. Seveda je morala komisija potem vrniti tudi obrtniško listo, ki bi jo klerikalci najraje kar razveljavili, kakor so trgovsko.

Na popoldanski seji volilne komisije prideta obe listi ponovno v pretres.

★

Danes je klerikalno nasilje v Zbornici TOI doseglo svoj vrhunec. Volilna komisija je razveljavila kandidatsko listo »Zveze trgovskih gremijev« ter proglasila za izvoljeno trgovsko kandidatsko listo SLS. Storila je to iz formalnih razlogov, proti povsem jasnim določilom čl. 17 Uredbe o volilnem redu, ki se glasi: »Če se kandidatne liste ne ujemajo s predpisi te uredbe, jih mora volilni odbor v treh dneh vrniti, da se popravi.« Za stanovsko trgovsko listo ta predpis za komisijo ni obstojal, dočim sta se baš na podlagi tega člena vrnila listi industrijcev in obrtnikov v popravilo. Posamezni členi uredbe so res lahko tolmačili tako ali tako, vendar pa ni mogoče istega člena tolmačiti za eno listo v tem, za drugo listo pa baš v nasprotnem smislu, razen, če se hoče kršiti uredbo ter uganjati nasilje. Do tega trenutka, ko to pišemo, nismo mogli točno ugotoviti, s kako utemeljitvijo bo skušala komisija zavrniti potrditev liste organiziranega trgovstva, ni pa nobenega dvoma, da so gospodje Jarc, Ogrin, Ložar in Jelačin, ki

odločujejo v komisiji, iskali dlako v jajcu, da bi mogli spraviti organizirano trgovino ob zakonito zastopstvo. Od 6. zvečer pa do 3. ponoči so z lupami preiskavali podpise in kandidate gospodarskih organizacij, dočim so bile liste SLS gladko potrjene, dasi smo lahko prepričani, da je tudi v njihovem jajcu mnogo dlak. Tako je bila n. pr. obrtniška lista SLS potrjena, dasi n. pr. vred. da gg. Ogrin in Čurk po čl. 7. ure. nimata pasivne volilne pravice.

Razveljavljanje in zavrnitev kandidatne liste organiziranih trgovcev je nečuven akt skrajnega političnega partizanstva SLS, ki le to dokazuje, da si klerikalci poštenim potom zbornice niso upali dobiti v svoje roke. Ni zadostovalo, da so pravilno izvršene zbornične volitve lanskega leta, pri katerih so dobili od 48 mandatov z g. Jelačinom vred samo 8 mandatov, nasilno razveljavili, ni zadostovalo, da so dosegli izpremembo volilnega reda z odpravo volilnih kategorij, da so vpisali proti izrecnim odredbam ministra trgovine nad 3000 volilcev, članov raznih konzumnih in drugih združenj, ki po svojih poslih in ciljih ne spadajo med volilce svobodne trgovine in obrti. Ni bilo zadosti, da je volilna komisija s svojim partizanstvom in s fintami oronala aktivne in pasivne pravice večje število najodločnejših reprezentantov trgovine in obrti, sedaj so v obupu posegli še po zadnjem sredstvu, da iz ničevih razlogov razveljavijo nasprotne kandidatne liste.

S tem prehajamo v Sloveniji v makedonsko volilno prakso, kjer ne odločuje volja volilcev, ne volilni zakon, pač pa teror in nasilje klike, ki se je slučajno priklopala do oblasti.

Naskok SLS na stanovsko in strokovno organizacijo trgovcev, obrtnikov in industrijalcev v Sloveniji je klasičen vzgled, kako brezvestna politična klika brezobzirno uničuje tudi najvažnejše gospodarske ustanove. Če je v državi še kaj smisla za poštenje in zakonitost, se mora dvigniti proti klki SLS tak odpor, da se nikdar več ne bo drznila nad slovenskim gospodarskim parlamentom uganjati takega nasilja.

Pilsudski obišče Rim

— Rim, 19. oktobra. Koncem tega meseca prispe v Rim predsednik poljske republike maršal Pilsudski, ki bo pri tej priliki posetil Mussolinija in papeža. Ni še znano, ali bo ta poset privatnega ali političnega značaja.

NOV OBLASTNI PREDSEDNIK V ZAGREBU

— Zagreb, 19. oktobra. Za dne 3. novembra je sklicana seja zagrebške oblasne skupščine, na kateri bo izvoljen nov predsednik. Dosedanji predsednik dr. Maček je namreč moral podati ostavko na predsedniško mesto, ker obdržal svoj poslanski mandat. Kdo bo njegov naslednik še ni znano. V oblasnem odboru ne bo nikakih sprememb.

Klerikalna pritožba proti izvolitvi dr. Kramerja

Današnji »Slovenec« je objavil oddvojen misljenje, ki so ga klerikalci predložili plenumu Narodne skupščine v zadevi verifikacije dr. Kramerjevega mandata.

To oddvojeno misljenje se zdi na prvi pogled nekoliko bolj utemeljeno, kakor pa je bila klerikalna pritožba proti dr. Kramerjevemu mandatu, s katero smo se že bavili, če pa se preiščejo »konkretni« slučaji, ki jih to oddvojeno misljenje navaja, se pokaže, da je prav tako neutemeljeno skrpucalo, kakor je bila prvotna klerikalna pritožba.

Tako n. pr. navaja oddvojeno misljenje, da je med mrtvimi volil Gregor Pezdur, žel. uradnik, Grajska planota, ki je bil vpisan pod št. 477 vol. imenika III. volišče. Ugotavljamo, da je bil Gregor Pezdur rojen l. 1902 ter se je preselil z Grajske planote na Masarykovo cesto. Umril je njegov oče in sicer l. 1923, ki pa sploh ni v volilnem imeniku — Kot naslednji slučaj med umrlimi volilci navaja Blaža Jerneja, hiralca z Vidovdanske c. št. 8, ki v volilnem imeniku sploh ni zapisan. Prav tako navaja, da je volil umrli usnjar Janez Kovarčič iz Kolodvorske ul. 18. Ugotavljamo, da je Kovarčič bil črtan iz volilnega imenika in da na njegovo ime sploh ni nikdo dovolil.

Nadalje navaja oddvojeno misljenje tri slučaje oseb, ki so v aktivni vojaški službi in ki so volile. Med temi navaja ime dr. N. Rupnik, vpisan pod št. 610 volilnega imenika VII. volišča, ki je baje aktivni vojaški zdravnik. Ugotavljamo, da je pod št. 610 VII. volišče vpisan sin finančnega delegata Boris Rupnik, ki sploh ni vojaški zdravnik, ampak je dijak. Vojaški zdravnik dr. Vilko Rupnik sploh ni vpisan v volilnem imeniku.

Med osebami, ki so volile, ki pa nimajo volilne pravice za Narodno skupščino, ker jim je priznana le za občinske volitve, navaja ime tehnika Ivana Voronovskega, stanujočega na Masarykovi cesti. Ugotavljamo, da je bil Voronovsky upravičen voliti, pa ni volil Josip Horman, kroj, pomočnik z Resljeve ceste, ki ga »Slovenec« tudi navaja, pa sploh ni volil.

Nato navaja oddvojeno misljenje 6 oseb, ki so bile odsotne, pa so volile. Glede Antona Zurga in dr. Igorja Vidica, ki se tudi navajata med temi, je dokazano, da sploh nista volila in da tudi nihče namesto njiju ni volil.

Oddvojeno misljenje navaja nadalje, da je Ivan Ciber na VIII. volišču v Ljubljani volil pod št. 73 in pod št. 92. Ugotavljamo, da je na VIII. volišču bil vpisan pod št. 92 Ivan Ciber, ki je volil le zase, kajti pod št. 72 je vpisan profesor Josip Breznik, o katerem dvomimo, da bi pustil koga drugega voliti namesto sebe.

Navedli smo le par slučajev, ki smo jih mogli danes v naglici ugotoviti. V svoji pritožbi ki so jo vložili v verifikacijskem odboru, so klerikalci namreč vsa imena in druge konkretne podatke previdno izpustili, ker so vedeli, da bi bile drugače njihove izmišljotine predčasno razkrinkane. Gotovo pa se bodo tudi drugi, v klerikalnem oddvojenem mnenju navedeni slučaj izkazali za enakovredne, kakor so oni, ki smo jih omenili zgoraj. Ze ti slučajji pa dokazujejo dovolj jasno, kako točni so klerikalni »konkretni« dokazi. Ako se navedemo, da oddvojeno mnenje zopet navaja tudi slučaj s trnovsko »Sprenglo« in da trdi, da je bil čuvar I. skrinice Anton Lovše, ki je bil v resnici čuvar II. skrinice, kajti čuvar I. skrinice je bil uslužbenec Jugoslovenske tiskarne Matevž Logar, potem je še bolj jasno, s koliko netočnostjo je bilo to klerikalno oddvojeno misljenje sestavljeno. Bilo je sestavljeno pač samo zato, da se lahko govori o pritožbi — za varanje javnosti.

Ako naposled še opozorimo, da klerikalci v prav nobenem slučaju ne morejo dokazati, da so se od njih navajane nerednosti, ako so se res vršile, izvršile v korist Naprednega bloka, ne pa na korist dr. Koroseca je pač dovolj jasno, da predstavlja tudi to oddvojeno misljenje v resnici le klerikalno blamazo.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Berlin 13.555—13.585 (13.57); Curih 1094—1097 (1095.5); Dunaj 8—8.03 (8.015); London 276.65 bl; Newyork 56.73—56.75; Praga 168—168.80 (168.40); Milan 309.75—311.75 (310.75).

Effekt: Celjska 164 d. Ljubljanska Kredita 135—135 (135). Praštrediona 850 d. Kreditni zavod 160 d. Strojne 70 bl. Vevče 133 d. Ruše 290—300, Stavbna 56 d. Šešir 104 d.

INOZEMSKF BORZE.

Curih: London 25.255, Newyork 518.50, Pariz 20.855, Milan 28.84, Berlin 123.90, Beograd 9.13, Praga 15.37.

Zagrebška borza.

Partizanstvo kleroradikalnega režima

Dr. Gosar je razpustil ravateljstvo OUZD v Ljubljani in imenoval novo, v katerem prevladujejo sami klerikalci.

Danes so prejeli člani ravateljstva OUZD v Ljubljani odlok ministra za socialno politiko dr. Gosarja, s katerim se razrešujejo svoje dolžnosti. Kakor nam izločeno poročajo iz Beograda, je to imenovano novo ravateljstvo OUZD v Ljubljani, obstoječe iz sledečih članov:

a) za delodajalce: Anton Rojina, mizarški mojster v Ljubljani, Ivan Ogrin, zidarški mojster v Ljubljani, Vinko Resman, lesni trgovec v Radovljici, Jernej Ložar, krojaški mojster v Ljubljani, Miloš Hohnjec, kipar v Celju, dr. Adolf Golja, tajnik Zveze industrištrice v Ljubljani, Fran Ravnikar, tesarski mojster v Ljubljani in Fran

Kavčič, gostilničar v Ljubljani.

b) za delojemalce: Anton Marinček, uradnik, VI. Sumer, tipograf, Andrej Semenčič, strojni nadpreglednik, Anton Krek, urednik, Melhior Cobal, ravatelj konsumnega društva v Zagorju ob Savi, Andrej Gajšek, strokovnjak tajnik v Ljubljani, Drago, Kosem, tipograf v Ljubljani in Josip Ošlak, tipograf v Ljubljani.

V novem članstvu ravateljstva OUZD prevladujejo sami klerikalci. Za danes se vzdržujemo vsakega komentarija. Imenovanje je nov dokaz, da uvaža kleroradikalni režim v našo državno upravo nečuvno partizanstvo in da mu ni prenikotno nobeno orožje, samo da se obrzdi na krmilu.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Samomor s ciankalijem. — Fingiran vlom v Zagrebu. — Dva zagonetna samomora na Sušaku. — Tudi v šoli kradejo.

Včeraj zjutraj je našel neki gospod v Tuškancu truplo nekega mladeniča, ki je ležalo kraj steze. Obvestil je policijo, ki je odposlala tja komisijo. Ugotovili so, da je samomorilec 27letni Vekoslav Zadol, rodom iz Koprivnice, poslovođa v »Bijou de Paris« na Llici. Njegov brat, zidar Božidar je zapisnikarju izpovedal, da je Vekoslav ostavil doma poslovnico pismo in je nato odšel. V pismu pravi samomorilec: Fanka in Božek! Sprejmite poslednji pozdrav od vajnega Slavka. Ne jokajte in živite v miru. Še enkrat zбогom in nasvidenje na onem svetu. Včeraj je Božidar zopet prišel na policijo, da se informira o nesrečnem bratu. Bil je ves v skrbeh za brata, ki se vso noč ni vrnil. Zapisnikar je odgovoril, da so našli v Tuškancu truplo nekega mladeniča. Božidar je v mrtvecu spoznal svojega brata. Poleg je ležala steklenica, ki je dišala po alkoholu. Zdravnik je dognal, da je samomorilec nasul v alkohol ciankalijskega strupa. Zlezel je kakor da spi. Pokojnikov brat ni vedel, kaj je gnalo nesrečnega mladeniča v smrt. Njegova žena Fanka je pa povedala, da je bil svak zadovoljen. Vendar bi mu ne bilo treba v smrt radi neznanega malega dolga.

Ko je bilo policiji v Zagrebu javljeno, da so neznani zlikovci vlomili v stanovanje g. Korperjeve na Llici št. 68 in zvezali njenega 15letnega sina Dragotina, je policija takoj Dragotina zaslila. Izpovedal je, da je ostal v nedeljo sam v hiši, ker so mati, služkinja in neki njegov prijatelj odšli v mesto. Nenadoma je nekdo zazvonil in na pragu se je pojavila visoka moška postava. Dragotinu je pomolil neznanec pismo, naslovljeno na mater. Takoj nato je pa potegnil iz žepa samokres in zapovedal sinu, naj molči, sicer ga takoj ustrelji. Zvezal mu je roke in noge in mu zamašil usta. Vlomilec je nato preiskal stanovanje in odnesel materino kaseto z denarjem. Dečku se je posrečilo oprustiti se vezi na roki. Splazil se je do sobe podnajemnika, ki je v sobi spal in ga zbudil. Podnajemnik mu je nato zvezal roke in noge. Policija je takoj zaslila Dragotinovega prijatelja Klavdijusa, ki ga je pred vlomom obiskal. Klavdijus je natančno tak, ko izpovedal kakor Dragotin, kar je vzbudilo sum, da ni vse v redu. Ugotovilo se je, da je Klavdijus v času, ko je odšel od Dragotina, pa do večera, popival v gostilnah in trošil na veliko denar po slaščičarnah in zabaviščih. Dragotin je končno priznal, da sta on in njegov prijatelj fingirala vlom, da se polastita materinega denarja. Na meravala sta izvršiti vlom že v sredo, a se je Dragotin bal služkinje, ki je vedno doma. Klavdijus ga je pa prepričeval, da bosta služkinjo že ugnala. — Treba jo bo udariti parkrat po glavi — je dejal, — pa ne bo več nevarna. Po Dragotinovem priznanju je tudi Klavdijus vse priznal. Pri njem so našli v kaseti vse dragocenosti, v albumu pa znamenje in denar. Zapravil je samo 600

dinarjev. Dragotin Korper je obiskoval tretjo gimnazijo; ker se je pa slab učil, ga je dala mati učiti k neki elektrotehnični tvrdki. Tam je spoznal tudi 18letnega Marijana Klavdijusa. Oba je policija aretirala in izročila državnemu pravdnstvu.

Včeraj zjutraj, ko je dospel potniški vlak iz Zagreba na Sušak, je odšel 25letni trgovec Franjo Rahendič na bližnjo postajo Sv. Ana in se je vrgel pod drvečo lokomotivo. Strojevodja ni mogel vlaka takoj ustaviti, ker je vozil z veliko hitrostjo. Truplo je lokomotiva popolnoma razmesarila. Uvedena je bila stroga preiskava, ki je pa ostala brezuspešna. Kaj je gnalo Rahendiča v smrt, se ni dale ugotoviti. Rahendič je bil s liden in dober mladenič. Prepiral se nikdar ni in tudi ni imel ljubavnih avantur. Zato je nerazumljivo, kaj ga je gnalo v smrt. Predvčerajšnjim so našli v neki zakatni ulici na periferiji Sušaka truplo artiljerijskega poručnika Nereza Zabričana. Komisija je ugotovila, da je poručnik izvršil samomor, ni se pa dalo dognati, za kaj si je končal življenje.

V soboto je hišnik varaždinske gimnazije začel ponoči sumljiv šum v z'rnici. Vstal je in odšel v dvorano. Čutil pa ni nič sumljivega. Šele naslednji dan je ugotovil, da so neznani vlomilci razbili šipe na enem oknu zbornice in vlomili v gimnazijo. Na mizi je ležalo 16 razrednic, katere so vlomilci odnesli. Iz omar so pa pobrali okoli tisoč zvezkov za gimnazije, francoske, hrvatske in matematične naloge. Vlom so takoj prijavili policiji, ki je uvela preiskavo. Nekaj redov je videl tvorico mladeničev, ki so s klatili okoli gimnazije. Nato jih je videl, kako so nekaj nesli proti mestnemu sprehajališču. Sprva se mu ni zdelo sumljivo, ko je pa pomislil, da so to najbrž vlomilci, se je vrnil, a ni našel nikogar več. Najbrž so vlomili sami dijaki gimnazije, da uničijo razrednice in zvezke s slabimi redi.

Položaj naših invalidov

Te dni se bo vršil na Dunaju IV. mednarodni kongres vojnih invalidov, udruženih v organizaciji »Snamak«. Naše udruženje invalidov je pripravilo za ta kongres obširno poročilo, iz katerega je razviden položaj invalidov v naši državi.

V Jugoslaviji je 51.701 vojni invalid. Od teh je 20.820 brez, 30.881 pa z decu. V prejšnjih krajih je 27.619, na ozemlju predvojne Srbije in Crne gore pa 24.682 invalidov. Vojnih vdov je 120.319. Med njimi je 75.800 mater in 44.513 vdov brez decu. Na Srbijo in Crno goro odpade 50.707 vdov z in 33.970 brez decu. Vojnih sirot brez očetov in mater je v naši državi 29.437. Bolehnih in siromašnih roditeljev, ki so ostali brez sredstev, imamo 11.065.

V Jugoslaviji je 218.122 oseb, ki spadajo pod določbe invalidskega zakona. Za te sirote izda država letno 266.706.91 Din. Na vsakega odpade mesečno povprečno 96 Din ali 3 Din dnevno. V znesku 266.706.261 Din

je všteti tudi invalidski davek, od katerega je dobila država lani 160 milijonov Din. Državna podpora invalidom je razdeljena tako, da dobi Zagreb za svojih 31.244 žrtev 35.014.838 Din, Čačak za 18.929 invalidov in vojnih sirot 27.250.558, Niš, ki ima več invalidov kakor Zagreb pa 26.940.743 Din letno.

Naša država pa ne izplačuje redno invalidskih podpor. Na račun postavke za invalide v državnem proračunu so se dejali čisto krediti in podpore v druge svrhe.

Tako dolguje država od l. 1919. do danes svojim invalidom 144.760.023 Din. — Največ dolguje niški oblasti, ki ima dobiti 39.097.373 Din, najmanj pa Sarajevo (61.106 dinarjev). Slovenskim invalidom dolguje država 701.497 Din. Na kraljevo željo se v tiralna država iz Blairvega posojila za m

validske podpore 50 milijonov Din. Žal, da finančno ministrstvo tozadevnega sklepa ministrskega sveta še ni izvršilo.

Rak-rana našega invalidskega problema so neštete prošnje naših invalidov, ki leže po arhivih pristojnih ministrstev. Samo v Srbiji in Crni gori je 5637 neresenih invalidskih preženj. Novi invalidski zakon je stopil v veljavo že koncem l. 1925, a vendar leži v arhivih še 78.767 prošelj glede prevodbe. Zato ni čuda, da je položaj naših invalidov obupen. Mnoge vojne žrtve državne podpore sploh ne dobivajo, drugi pa prejemajo znatno manj, kakor jim po zakonu gre. Tako je bilo lani določeno v proračunu za invalide 320 milijonov, a država je izplačala samo 200 milijonov na račun invalidskih podpor.

Boj obrtnikov za stanovske interese

Klerikalci kot razdiralci stanovske solidarnosti. — Ali naj gospodarstvo stanovsko zavednim obrtnikom Pusti in Ogrini?

Današnji »Slovenec« je objavil klerikalni kandidatni listi za trgovski in obrtni odsek TOI. »Slovenec« proglašja kandidate teh dveh list, katerih nosilca sta g. Jelenc in Ogrin, kot »naše«, t. i. kot pristaše klerikalne stranke. S tem jih je sam proglasil kot politično - strankarske kandidate, kar izrečno ugotavljamo.

V resnici so na klerikalni kandidatni listi za obrtniški odsek sami pristaši SLS in iz imen na njej je razvidno, da jo predstavljajo večina ljudi, ki v obrtniškem strokovnem gibanju niso igrali nikoli posebne vloge. Imena Ogrin, Ložar, Pust in nekatera druga so nasprotno dokaz, da ne to lista ljudi, ki so vedno grešili proti obrtniški solidarnosti in ki zaradi tega med našim obrtništvom niso baš na najboljšem glasu. O posameznih klerikalnih veličinah je znano, da so pri oddaji raznih javnih del znali poskrbeti zase, pri čemer so jim bila prav malo mar najenostavnejša načela poštene poslovne konkurence. Gola resnica je, da so klerikalni gospodje, kjerkoli so imeli moč in besedo, poznali samo sebe in svoj žep ter jim je bilo prav malo mar za mnenje njihovih stanovskih tovarišev. Danes apelirajo kot klerikalni strankarski ekspozenti na zaupanje svojih stanovskih tovarišev, ki pa po našem mnenju ne bodo tako nespametni, da bi bili bolj papeški, kakor sta g. Ogrin in Pust, ter nastavljali še levo lice, ko so preleli od klerikalcev udarce že po desnem. Naj izšeta g. Ogrin in Pust zaupanje pri tistih obrtnikih, za katerih blagor sta se trudila v stanovški solidarnosti in v svojem nesebičnem delu v zbornici in na ljubljanskem magistratu!

Razdiralcev stanovske solidarnosti zavedno občinstvo ne bo volilo, še manj pa take ljudi, ki izrabljajo svoj položaj v javnih korporacijah za sebične namene! Vsi tisti, ki kandidirajo na klerikalni obrtniški listi, so se sami izločili iz vrst stanovsko in strokovno organiziranega obrtništva in se postavili v nasprotje z njim ter njegovimi skupnimi interesi. Nobenega dvoma ni, da bodo znale stanovske in strokovne organizacije zavzeti napram njim ob pravem času temu njihovu koraku odgovarjajo-

če stališče. Od lanskich zborničnih volitev, ko je organizirano obrtništvu sijajno zmagovalo nad klerikalnimi razdiralci stanovske solidarnosti ter dobilo v obrtnem odseku 11 mandatov, klerikalci pa le 5, se je organizacija slovenskih obrtnikov še izpopolnila in nobenega dvoma ni, da bo paralizirala tudi letos vse nepošteno klerikalno volilno mahinacijo!

Briskiranje mnenja naših obrtniških krogov v strogo stanovskih vprašanjih od strani kleroradikalnega režima, je odprlo oči tudi onim obrtnikom, ki so nekaj verjeli v klerikalne fraze o potrebi povzdige slovenskega narodnega gospodarstva. Ne more napredovati gospodarstvo, kjer se zatira svobodna beseda tistih, ki so njegovi nosilci!

Ako je stanovsko in strokovno organizirano obrtništvu ponujalo kompromis svojim nasprotnikom, je to storilo samo zato, ker je skušalo v pravem razumevanju potreb našega narodnega gospodarstva doseči depolitizacijo zbornice, ki bi morala biti le predstavnica stanovskih potreb in zahtev ne pa strankarskih. Samo zaradi tega je ponudilo pristašem klerikalne stranke v obrtnem odseku enako število mandatov. S tem, da so klerikalci odklonili to ponudbo in zahtevali majorizacijo stanovsko organizacije slovenskih obrtnikov še izpopolnili in za stvarno delo v zbornici, da hočejo v njej uveljavljati samo svoje politično-strankarske cilje.

Stanovsko organizirani obrtniki so bili na ta način prisiljeni sprejeti boj, ki ga bodo v obrambi svojih življenjskih interesov ter v zavesti svoje stanovske solidarnosti in moči tudi znali častno izvajati. Kakor so bili pripravljeni pri pogajanjih za kompromis odstopiti v interesu stvarnega dela v zbornici znatno več, kakor bi pristajali njihovi dejanski moči, tako bodo tudi sedaj storili vse za preprečenje načrtov tistih, ki hočejo napraviti iz slovenskega parlamenta pozorišče osebnega in partizanskega koritarstva v škodo splošnim interesom naših gospodarskih krogov.

Gz. Pust, Ogrini in njihovi pomagači naj si zapomnijo, da bodo znali naši obrtniki pošteno braniti svojo stanovsko čast!

Prosveta

Šentjakovski gledališki oder v Ljubljani.

V soboto, 22. okt.: »Lokalna železnica.«
V nedeljo 23. okt.: »Lokalna železnica.«

Za soboto, dne 22. t. m., napovedani gledališki predstavi: opereta »Orlov« in drama »Polnoč« sta vsled koncerta hrvatskega pevskega društva »Kolo«, ki se vrši ta večer, odpovedani.

Josip Kulundžić: Polnoč. Danes, v sredo 19. t. m. zvečer bo premijera Kulundžićeve drame »Polnoč«. Delo spada med najnovejše proizvode mlajše hrvatske generacije in je doseglo pri svoji prvi vprizoritvi leta 1921 v zagrebškem gledališču izredno velik uspeh. Znani pesnik Gustav Krklec je pisal takrat med drugim o Kulundžiću in njegovem prvencu tudi naslednje: Kulundžić je mlad in tembolj je treba podčrtati njegove vrline in tembolj priznati njegove sposobnosti. A njegove vrline in sposobnosti so v tem, da se je oddaljil od starih obdelanih idealov včerajšnjega človečanstva in da išče novega človeka, da je obrnil hrbet preteklosti in odprl okna svoje duše novemu času, iz katerega odmeva krič poštepanega bednega in one-

moglega človeka. Zato njegova groteska ni groteska ene sobe tretjega nadstropja, ene matere in blodnice, ene služkinje, ki piše strup za odrešitev drugih, enega mladeniča, katerega je zgrabil vrtnec blatnega življenja, da ga potegne na dno, ona je simbol groteske vseh sob tretjega nadstropja in vseh ljudi, ki bivajo v nji. Ona ima v sebi nekaj splošno človeškega... Njegova drama je živ organizem z vsemi napakami mladega književnika, ima mnogo silnih momentov in dramatskih vrlin, a posebno je treba poudariti dvoje: v njej je drznost in ritem. Njegove osebe stoje neprestano na robu življenosti in banalnosti in neprestano jim preti opasnost, da se zvržejo v eden ali drugi ekstrem, a vendar stoje vedno na robu, nikoli izviseže do hiperpatoza, nikoli nizke do odvratnosti. Vedno tako, da delujejo sugestivno in močno.

V vlogah nastopijo ga. Marija Vera, gđc. Debeljakova, gđc. Vida Juvanova ter gg. Jan. Gregorin, Cesar. Režijo ima g. Ciril Debevec. Scenične osnutke je izvršil arh. I. Spiničič, godbo zložil M. Bravničar.

Nastop zagrebškega »Kola« v Frankfurtu in nemški časopisi. O nastopu Kolašev julija meseca na glasbenem festivalu v Frankfurtu so prinášali razni veliki nemški listi najlaskavejše ocene. Med drugim pravilo: Podavanje zbora Kolašev in njihovega dirigenta ne moremo dovolj visoko oceniti. Krasen glasovni material (posebno bas), izvrstna disciplina in požrtvovalnost do

stvari same, tvorijo najlepšo celotno sliko zborovo. Občudujemo naravnost velikansko delo dirigenta, ki je razmeroma dolgo delo naučil in izvajal v tako odlični formi. Solisti so glasovno izvrstni, posebno basista Krizalj in Betetto ter pripovedovalec tenorist Benkovič. Uspeh je bil velik. Enako pohvalno se izražajo tudi ostali, predvsem frankfurtski časopisi. »Kolo« nastopi v Ljubljani v soboto, dne 22. t. m. z istim delom kakor v Frankfurtu. Izvaja široko oratorij: sv. brata Ciril in Metod. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

Komedija izvrstnega komediografa Ludvik Thome »Lokalna železnica« se v pripravi v soboto 22. okt. prvič na šentjakovskem gledališkem oderu. Snov je popolnoma enostavna, razumljiva vsakemu, zato pa je dejanje polno komičnih situacij in pristnega humorja. Občinstvo vabimo, da si ogleda predstavo. Sobotna predstava je namenjena abonementom in drugemu občinstvu. Vstopnice so v predprodaji v trgovini gosp. Peter Šterka, nasl. Miloš Karmičnik na Starem trgu. V nedeljo 23. okt. se vrši prva repriza.

Mariborska operna sezona se odpre jutri, 20. t. m. z novo nastudirano priljubljeno opero »Traviata« v novi zasedbi in novi opremi.

»Traviata« na mariborskem oderu. Po večletnem preseljenju se zopet vprizori na marib. oder priljubljena Verdijeva opera »Traviata« na novo nastudirana in v novi zasedbi. »Traviata« je bila že pred leti prvi operni slager, ki je šel nič manj kot 26 krat čez naše deske. Tem večji bo uspeh te opere letos, ko je zasedba v nekaterih vlogah že mnogo boljša. Naslovno partijo Violetto poje g. Kocurvanova. Alfreda pa g. Burja, ki je doživel pred kratkim v Ljubljani kot gost v tej vlogi zelo lep uspeh in žel aplavz na odprti sceni. Očeta Germontja poje g. Neralič, kateremu se prilagaja ravno Verdijeva opera kar najbolje. Muzikalno vodstvo in režija sta v priznanih rokah g. Mitroviča, uprava pa je poskrbela, da bo tudi oprema kar najslajnejša. Toalete (tokrat se vprizori »Traviata« v modernih kostumih) so izdelane v lastnem gledališkem ateljeju.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Sreda, 19. oktobra 1927; katoličani: Peter; pravoslavni: 6. oktobra, Toma. Jutri: Četrtek, 20. oktobra 1927; katoličani: Vencel; pravoslavni: 7. oktobra, Sergije.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Gledališče: »Polnoč«.
Kino Matica: »Pat in Patachon kot mornarji«.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Ramor, Miklošičeva c., Trnkoczy, Mestni trg.
Jutri: Bohine, Rimska c.; Levstek, Resljeva c.

Solnce zaide danes ob 17.10, vzhaj jutri ob 6.20 in zaide ob 17.10.
Sah.

Sport

— Postava Jugoslavije proti Češkoslovaški. Dne 28. t. m. se vrši v Pragi meddržavna tekma Češkoslovaška-Jugoslavija. Savezni kapetan je postavil sledeče moštvo: Mihelčič (Gradi.)-Ivkovič (Jugoslav.), Dasović (Hašk.)-Arsenijević (BSK), Premerl (Viktoria), Popović (BSK) — Marjanović (BSK), Benčič (Hajduk), Ljuburič (Jugosl.), Cindrič (Gradi.) Giller (Jugosl.). Rezerve: Sifiliš, Petrovič in Bonasič II.

— Službeno iz Lhp. Danes ob 20. seja upravnega odbora v kavarni »Emona«. Udeležba dolžnost. — Tajnik.

— Stanje prvenstva v Zagrebu. Stanje prvenstva v Zagrebu je nastopno: Hašk 2 tekme 4 točke, Viktorija 2, 4, Croatia 2, 3, Željezničari 2, 1, Gradjanski 1, 0, Derby 1, 0, Concordia 2, 0 točk.

— Stanje prvenstva na Dunaju. Stanje prvenstva na Dunaju je nastopno: Admira 6 tekem 11 točk, Wacker 5, 8, Vienna 4, 7, Rapid 5, 6, Hertha 6, 6, Austria 6, 6, Sportklub 6, 6, WAC 6, 5, Hakoah 6, 5, Slovan 6, 5, BAC 6, 3, FAC 5, 2 in Simmering 5 tekem in 2 točki.

— Stanje prvenstva v Pragi. Stanje prvenstva v Pragi je nastopno: Viktorija 4 tekme 7 točk, Slavia 3, 5, Kladno 4, 4, Čechie Karlin 3, 3, Sparta 3, 2, CAFC 4, 2, Vršovice 3, 1.

— Impozantne številke. Nemški nogometni savez šteje 900.000 članov. 1. januarja t. l. je bilo vpisanih 6083 klubov z 873.874 člani. Pri 473.611 prvenstvenih tekmah je igralo 11.840.275 igralcev, vtešili sodnike. 622 klubov izdaja lastne liste, 1555 klubov ima lastne knjižnice in 184 klubov razpolaga s trenerji ter učitelji sporta.

Jean de la Hyre:

39

500

— Imenitno, general! Dovolite tudi meni storiti tako, kakor je storil moji tovariš. Jutri dobite moj odgovor.
General je molče bobnal s prsti po mizi.

— Naj bo, do jutri imate čas, da se odločite. Ali pa naj razumem vaš odgovor tako, da bo odvisen vaš sklep od d'Albaniacevoga?

— Ne! ne! odločiti se hočem po svoji volji. Moj odgovor dobite točno jutri ob tem času. Sicer bi vas pa prosil, da mi poveste, kaj je odgovoril d'Albaniac.

— A če nočem povedati?

— Tedaj — je dejal Fortclusa samozavestno, — pa smatrajte, da sem vaš predlog odklonil.

— Vi odklanjate naš predlog? To hočete reči?

— Da, baš to.

Policijski prefekt je nekaj časa molčal.

— Na svidenje jutri, gospod.

Fortclusa se je mirno priklonil in obrnil k vratom.

— Na svidenje, general!

V.

Jeanna in Leticija.

V gradu Mont-Guchet se je Leticija polagoma zavedla. Odprla je oči in zagledala pred seboj dve smehljajoči se devojki. Na prvi pogled ni spoznala, da sta Jeanna in Lidija.

Rana na rami jo je zelo skelela. Potipala jo je in se spomnila obupne borbe s Faultonom, strelav...

— Kaj se je zgodilo? Kako sta prišli sem? Kje sem?

Jeanna se je nagnila k nji in odgovorila:

— Prileteli sva takoj za vama in prišli v grad prej, predno se je Faulton spustil na teraso. Opazovali sva vajino borbo in vam stisnili v roko revolver.

— Vi ste mi dali revolver? — je vzkliknila Leticija.

— Da.

— Potem pa, ko ste pomerili v Faultona in sprožili, — se je oglasila Lidija, — sva vas odnesli v spalnico. K sreči zna Jeanna streči ranjenecem. Obvezala je vašo rano. O! Malenkost. Faultonova krogla je vam samo opraskala ramo.

— A on? Kaj je z njim? — je vprašala Leticija.

— Zanj se pa misva zmenili.

— Kako dolgo že ležim tu?

— Pet ali šest ur.

— Tako dolgo sem bila onesveščena! — je vzkliknila Leticija.

— Da, in pošteno se vam je blede. Porabila sem ta čas in skočila v lekarno po zdravila za rano.

Nastala je tišina. Leticija je vsa razburjena zamrmrala:

— Torej ve zdaj vse veste?

Jeanna se je nagnila smeje k nji in jo poljubila na čelo.

— Da, veva.

Lidija se je zasmejala.

— Hoteli bi izvedeti od vas samo nekaj.

— Kaj?

— Koga ljubite? D'Albagnia ali Fortclusa?

— D'Albagnia.

Lidija je odleglo.

— Hvala bogu, zelo sem srečna, ker... kajti če bi ljubili Fortclusa, bi bila ogorčena.

Jeanna ji je pomagala iz zadrege, rekot:

— Obe bova vaši najboljši družici. In da vam dokaževa prijateljstvo, prisegam, da storiva vse, kar je v naših močeh, da čim prej osvobodimo nje, ki ga ljubite vi... in tudi onega, ki ga ljubim Lidija.

Leticija je začudeno pogledala svoji prijateljici.

— Osvobodimo? Ne razumem...

Toda tisti hip je vstal pred njenimi očmi prizor v Centralnem hotelu. Vzkliknila je:

— Ah, ah izdajstvo! Faulton je nas izdal.

Sestri sta se začudeno spogledali.

— Izdal! — je spregovorila Jeanna.

— V nezvesti ste opetovano izgovarjali imena, ki jih nista razumeli. Kako je vame ime? Očitno ste nastopali pod tujim imenom in v moški obleki.

— Ime mi je Leticija.

— Kakšna tajna vas obdaja? Zakaj ste se preoblekli v moškega? Zakaj nazivate Faultonja Faulton? Od kod vam revolver, s katerim ste vi in Faultoni...

To je starinsko orožje, ki se vidi samo že v muzejih. Če se ne motim, datira to orožje iz 20. stoletja. Kako ste prišli do njega? Kje ste dobili naboje? Saj jih že dolga stoletja nihče ne izdeluje. Celo v muzejih jih ni. O! Pojasnite nam to zadevo, Leticija!

Leticija se je nasmehnila in zašepetala:

— Slabo mi je... Sama vama hočem vse poved

Dnevne vesti.

V. Ljubljani, dne 19. oktobra 1927.

— **Z Ljubljanske univerze.** V zimskem semestru 1927/28 je bilo doslej na ljubljanski univerzi vpisanih 1236 slušateljev, od teh 103 slušateljice. Po posamlnih fakultetah se razdelje: na filozofski 311 (67 slušateljic), na juridični 289 (17), na medicinski 80 (4), na teološki 97 in na tehniški 472 (15 slušateljic). Po posamlnih strokah je na tehniški fakulteti vpisanih: na gradbeni, oddelek 83, arhitektonski 23, elektrotehnični 119, strojni 21, rudarski 96, kemijski 74 in geodetski 63. Celokupno število rednih slušateljev na univerzi znaša 1277, izrednih 29. Vpisovanje za zimski semester, ki je bilo prvotno določeno do 9. oktobra, je bilo podaljšano do 22. t. m.

— **Urvi rezervni oficirji pomorskega letalstva.** Na pomorski letalski šoli v Kumboru v Dalmaciji so napravili izpit za rezervne mornariške inženjerske podporočnike gg. inž. V. Koželj, inž. Zoran Rant in inž. Fr. Slana. To so naši prvi absolventi pomorske letalske šole.

— **Iz državne službe.** V višjo skupino je pomaknjen zdravnik policijske direkcije v Ljubljani dr. Pavel Avramovič. Za finančnega komisarja sta imenovana finančna koncipista Ljudevit Muha pri davčnem okrajnem oblastvu v Novem mestu in Ivan Predikar pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru. Premeščeni so: iz Bohinjske Bistrice na Jesenjakov namestnik upravnika carinarnice Ivan Renčeli, iz Zagreba v Boh. Bistrico carnik Drago Pavlovič, iz Laškega v Šmarje komisar finančne kontrole Anton Ferenčak, iz Srpske Crnje v Novo mesto komisar finančne kontrole Anton Muškatec, iz Krusovca v Ljubljano komisar finančne kontrole Peter Držaj, iz Dravograda v Ptui komisar finančne kontrole Nikola Božičević, iz Maribora k oddelku finančne kontrole pri pivovarni v Apatinu za podinspektorja finančne kontrole komisar finančne kontrole Anton Puc, iz Ljubljane za podinspektorja finančne kontrole v Kranju komisar finančne kontrole Ivan Florjančič, iz Zagreba v Ljubljano komisar finančne kontrole Ivan Papež, iz Zagreba v Maribor komisar finančne kontrole Jakob Kaiser, iz Kotora v Split komisar finančne kontrole Lovro Svetina, iz Krškega v Dravograd komisar finančne kontrole Ivan Torkar, iz Novega mesta v Veliko Gradiško komisar finančne kontrole Vaso Anančič, iz Maribora na Sušak komisar finančne kontrole Milan Grba, iz Kasteva v Doljno Lendavo podinspektor finančne kontrole Josip Erjavac, iz Dolnje Lendave v Krško podinspektor finančne kontrole Matija Rihtarič. Imenovani so: za uradnika ravnateljstva državnega rudnika v Kreki Franjo Belar, za rudarskega svetnika v Zagrebu Jakob Kocjan, za podinspektorja finančne kontrole v Škofji Loki komisar finančne kontrole Franjo Kocjan, za podinspektorja finančne kontrole v Šent Lenartu komisar finančne kontrole Franjo Arko, za podinspektorja fin. kontrole v Novem Sadu komisar Luka Lončar, za komisarja fin. kontrole pri carinarnici v Mariboru preglednik Ninko Samardžija.

— **Izpremembe v prosvetnem ministru.** Ker je načelnik oddelka za osnovno šolstvo v prosvetnem ministru Miloslav Marković odšel na svoje prejšnje službeno mesto, je prevzel vodstvo tega oddelka inspektor Miladin Ševarilič.

— **Iz sodne službe.** V višjo uradniško skupino je napredoval gorjski rojak dr. Franjo Volarič, predsednik okrajnega sodišča v Omišlju; vpokojen je kancler pri okrajnem sodišču v Ptulu Josip Golež.

— **Redukcija šumarskih uradnikov.** Na šumarskem kongresu v Beogradu se je v ponedeljek 17. t. m. razvila živahna debata o redukciji šumarskih uradnikov. Vsi govorniki so ugotavljali, da je v velikem obsegu izvršena redukcija uradnikov škodljiva za nadaljnji povoljni napredek našega šumarstva, ki predstavlja eno naših najvažnejših pridobitnih panog, kajti šume zavzemajo nad 70% ozemlja naše države. Doslej je bilo reduciranih 718 uradnikov, zlasti uradnikov nižjih kategorij. Z redukcijo je zelo oteženo hitro in redno poslovanje posamlnih šumarskih uradov.

— **Trgovinski minister v Beogradu.** Po večdnevni odsotnosti v Sarajevu se je včeraj povrnil v Beograd minister trgovine in industrije dr. Mehmed Spaho.

— **Vloge Poštne hranilnice.** Pri Poštni hranilnici je bilo meseca septembra vložnih 331 milijonov, dočim je bilo avgusta meseca vložnih 339 milijonov.

— **Nova šola v Bevkah pri Vrhniki.** V nedeljo 6. t. m. se je na svečan način blagoslovila in otvorila nova osnovna šola v Bevkah pri Vrhniki. Nova šola je zgrajena po načrtih moderne stavbene tehnike, ki jih je napravil profesor srednje tehniške šole v Ljubljani inž. R. Škof. K. Stavbi šole je v znatni meri prispevala občina, a tudi občani sami so z dovolom materiala mnogo pripomogli, da se sredi vasi dviga tako lepa stavba kulture in ljudske prosvete.

— **Sanacija naše državne uprave.** Klerikalni režim z Veljo Vukičevićem na čelu je ves čas volilne borbe naglašal, da ima za cilj temeljito »sanacijo državne uprave«. Sedaj prihaja iz Beograda poročilo, da namerava vlada iz razlogov štednje odpraviti takozvani politični oddelek za Slovenijo v notranjem ministru in da se bodo akti razdelili po njih predmetih in vsebinski ostalim oddelkom. Ta čin bo zelo kvarno vplival na poslovanje naše uprave. Slovenski oddelek je bil prvič edini sposoben hitro reševati vse akte, ker so tam poznali našo staro upravno metodo in zakone, dočim ne bodo drugi oddelki zmogli poglobiti se takoj v duh še obstoječih upravnih zakonov, ki veljajo še vedno za Slovenijo. V notranjem ministru se bodo po odpravi slovenskega oddelka nagromadili akti iz Slovenije v skladanice ter bodo morale celo večnost čakati na rešitev.

— **Razveljavljeno dolarsko posojilo beogradske občine.** Finančni minister je razveljavil sklep občinske uprave Beograda za najetje posojila v znesku 1 milijona dolarjev, ki bi se sklenilo z neko ameriško finančno skupino. Finančni minister utemeljuje razveljavljanje posojila s tem, da je posojilo kratkoročno in da bi imela beogradska občina s tem posojilom vezane roke.

— **Spomenik belgijskemu zdravniku v Negotinu.** Zdravnik v Negotinu dr. Todorović je pričel akcijo, da se postavi v Negotinu spomenik belgijskemu zdravniku dr. Macu Beju in njegovi soprogi, ki sta med svetovno vojno leta 1914. postala žrtvi epidemije pegaste legarje. Belgijski zdravnik in njegova soproga sta se ob izbruhu svetovne vojne nahajala v Srbiji ter se takoj stavila na razpolago srbski sanitetni službi.

— **Hišni posestniki pri ministru za socialno politiko.** Posebna večlanska deputacija beogradskih in drugih hišnih posestnikov se danes zgleda pri ministru za socialno politiko dr. Gosariju ter mu predloži obširno spomenico s svojimi predlogi glede podaljšanja stanovanjskega zakona. Deputacija poseti tudi ostale člane vlade in poslanske klube.

— **Nenavadna zaplemba revije.** Na ukaz velikega župana v Osijeku je policija morala zapleniti in pobrati vse izdaje zagrebške revije »Nova Evropa«, ki so se nahajali v mestu in v osijski oblasti. Zakaj je bila ta revija zaplenjena, ni znano.

— **Kolo jugoslov. sester v Kamniku** priredi v nedeljo 23. oktobra ob 2. popoldne na trgu veliko javno tombolo. Dobitki bodo bogati in praktični, kakor n. pr. seženj drv (5 m³), velika vreča moke, 6 srebrnih žličk v kaseti, več buteljk vina itd. Predmeti bodo razstavljeni. Tombolčni listki se prodajajo po 3 Din. 788n

— **Krvava nedelja na deželi.** Na deželi je bila pretekla nedelja izredno krvava. Sedaj prihajajo poročila iz mnogih krajev o pretepih in pobojih, ki so se vršili med mladino. Ravno kraji, kjer klerikalizem najbolj cvete, se odlikujejo po svoji surovosti in krvoločnosti. Že v ponedeljek smo javili, da je prišlo v nedeljo v kamniškem okraju do dveh krvavih pretepih, odnosno zahrbtnih napadov. V Radovcih pri Metliki so v nedeljo pijani mladeniči zaklali župana Petriča in njegovega sina Jožeta. Prava bitka, odnosno mesarsko klanje pa je nastalo v nedeljo v mali naselbini Čebine pri Zagorju. Tu so se fantje tokli s koli, klali z nožji in bili s pestmi. Bilo je žegnane. Dva korenjaška brata sta naskočila vsajujejo fante in jih začela pretepati. Na cesti se je nato vršila bitka, v kateri sta bila brata tepena, toda tudi ostali so bili pošteno nabunkani in razrezani.

Konec potovanja na Dunaj

Ljubljana nudi najlepše, najmoderneje modele v plaščih, kostumih in oblekah, toda samo v elitni izbiri modelov pri

F. LUKIČ, Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Iz Ljubljane

— **Iz Nastopno predavanje g. dr. Böhma.** V petek dne 21. oktobra t. l. ob 6. uri popoldne bo imel nanovo imenovani nastavnik pravne fakultete g. dr. Ludovik Böhm svoje nastopno predavanje o predmetu »Temeljni pojmi svetovskogospodarske politike po svetovni vojni« v univerzitetni zbornični dvorani.

— **Iz Vreme.** Snoči ob 20. je kazal barometer 758.1, termometer +11.7° C, ob 7. zjutraj barometer 760, termometer +12° C, opoldne barometer 760, termometer 16° C. — Deževno. — Ta teden je mnogo svetnikov, ki jih kmetijski vremenski proroki zelo upošteva. Tako je bil v ponedeljek sv. Gal, o katerem pravijo kmetje: »Po Galovem dnevu ostane živina v hlevu«. Včeraj je bil sv. Luka. O njem pravijo: »Sv. Luka, ki repo puka, v roke huka«. V petek, na slab dan, sv. Uršula. Ta napoveduje zimo. O njej pravi vremenski pregovor: »Kakršna Urša prika, taka bo zima«. Če bo v petek mnogo padavine, bo pozimi velik sneg.

— **Iz V poljsko.** Iz obrtniških krogov smo prejeli: Na klerikalni listi za volitve v Zbornico TOI čitamo, da sta kandidata Ivan Ogrin in Matko Čurk stavbenika v Ljubljani. Omenjena kandidata sta v resnici zidar-ska mojstra.

— **Iz Sestanek obrtnikov, trgovcev in njih prijateljev** se bo vršil v četrtek 20. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih gostilne »Na pošti, Sokolski dom, na Viču, po š. 2. druž. zakona. Sestanek je jako važen z ozirom na predstoječo zborniško volitve, vsled česar prosimo, da se ga vsi zavoljni obrtniki in trgovci v čim večjem številu udeležijo.

— **Iz Državni nameščenci,** definitivni, do bijo brez vsakih formalnosti čevlje proti mesečnemu odplačilu pri »Volka«, nasproti Mestnega doma. 791n

— **Iz Protestni shod L. društva hišnih posestnikov v Ljubljani,** določen za četrtek 20. t. m., se zaradi tehničnih ovir preloži. — **Odbor.**

— **Iz Na Dr. Krekovi meščansko - gospodinski šoli v Zgornji Šiški pri Ljubljani** se z rednim poukom prične prihodnji ponedeljek. Zato naj gojenke, ki so se za sprejem priprave, te dni vstopijo. Tudi nove gojenke se ta teden še sprejemajo.

— **Iz Kolo jugoslov. sester v Ljubljani** bo imelo v četrtek 20. oktobra ob 16. uri popoldne redno odborovo sejo. 787n

— **Iz Mlad pes, volče pasme,** ki sliši na ime »Trefle« je bil v noči 11. t. m. odpeljan ali se je zatekel iz dvorišča Rožna dolina cesta VI. št. 4. Kdor kaj ve o njem naj sporoči proti nagradi na upravo »Sl. Naroda«.

— **Iz Društvo »Treznost« v Ljubljani** ima svoj redni sestanek danes (19. t. m.) na moškem učiteljsku ob 18.30 z dnevnim redom: 1.) Mrkunova brošura »Dinamit in antidinamit«. 2.) Poslovilni večer br. dr. Mikića. Vstop je dovoljen slehernemu.

— **Iz Vabimo gospodine in gospe po uradnih, trgovskih in pisarnih,** da se priključijo k vpisovanju v plesno šolo TKD »Atena« v sredo in četrtek 19. in 20. t. m. od 17.—19. ure v Ortopedskem zavodu, Mladika, da se seznanijo s plesnimi novostmi, ki nudijo po duševnem naporu prijetno in zdravo razvedrilo. 790n

— **Iz Deklice se prične plesni umetnosti v pravi starosti najlažje v posebnih tečajih plesne šole »Atena«** pod vodstvom pedagoga in rednim nadzorstvom odbora. Tečaj so zelo priljubljeni in pomenijo tako rekoč pripravo za dijaške plesne vaje, pri katerih zahtevajo danes gg. plesni učitelji že nekaj predznanja o telesni ritmiki in graciji. — Vpisovanje se vrši v sredo in četrtek 19. in 20. t. m. od 17. do 19. ure v Ortopedskem zavodu »Mladika«. 789n

— **Iz Prva plesna vaja »Kluba Primor«** se vrši v četrtek 20. oktobra v mali dvorani Kazine, Začetek ob 20. uri. 792n

— **Iz Sveže meso srnjakov in jelenov** prodaja trdnica »RIBA«, Ljubljana, Gradišče. Pleče a 15 Din kg. vrat a 10 Din kg. 793n

— **Iz Tatvina.** V Robbovi ul. stanujočemu vpokoj. kapetanu Vojevu Vardjanu je mlad uzmovič iz odprtega podstrešja vile Sarič odnesel konjsko sedlo in več drugih sportskih predmetov v vrednosti 1000 Din. Tatu so izsledili.

OBLAČILA tvrdke J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova 12

so najboljša in najcenejša.

— **Iz Poškodbe in nezgode.** Pri stavbi poslopja gostilničarja Gregarja na Medvedovi cesti zaposleni zidarSKI delavec trdnice »Slograd«, 26letni Valentin Frhiščič iz Zabnice na Koroskem, je včeraj dopoldne rušil betonske podboje starih vrat. Pri tem mu je padel na desno stopalo 15 kg težki betonski zid ter mu nogo precej zmečkal. Prepeljali so ga v bolnico, kjer so mu poškodovano nogo obvezali. Tesarska trdnica Fran Pust je postavila zidarski oder pri adaptacijskih in obnovitvenih delih hiše mizarskega mojstra Ivana Rošev v Kolo-dvoriški ulici. Včeraj dopoldne je stal pod približno pet metrov visokim odrom zidar-ski delovodja Fran Lukežič. Naenkrat je nastal silen trus in oder se je na Lukežiča podrli. Na odru sta bila dva zidarja Anton Tavčar in Franc Narobe, ki k sreči pri padcu nista dobila nikakih poškodb ter sta delo nadaljevala. Lukežič se je nekoliko prestrašil.

— **Iz Tramvajski karambol.** Voznik cestne železnice Karel Mihelič je s svojim vozom št. 12 včeraj okoli 18. privozil po Poljanski cesti do vogala Strossmayerjeve ulice. Tu je zadel v zadnji del z lesom obloženega voza hlapca Alojzija Piščeničja. Pri karambolu je bil voz močno poškodovan. Škoda znaša 300 Din. Mihelič ni mogel pravočasno ustaviti tramvaja.

— **Iz Drobni policijske kronike.** Policija je od včeraj do danes zaprla 4 osebe, med njimi danes zjutraj mlado prostitutko, včeraj pa neko beračico. Neki mladenič je bil aretiran radi tatvine čokolade v vrednosti 80 Din, a končno neki poklicni berač. Neka mlada pohoitnica je ovadenja radi krvoskrustva. Prijavljeni sta dve tatvini in slučaj goljufije v znesku 330 Din na škodo stavbene trdnice Hugon Schell. Dva mladeniča sta ovadena zaradi poškodbe tuji lastnine, a pet ponočnjakov je prijavljenih zaradi kaljenja nočnega miru in razgrajanja. Včeraj so se pripetile tri manjše nezgode. Dva gostilničarja sta prijavljena radi prekoračenja policijske ure in 17 voznikov, oziroma kolezarjev radi cestnopolicijskega reda. Vozniki in kolezarji po večini radi vožnje po ulicah ponoči brez luči.

— **Iz Vskakovrstne čevlje in copate** po najnižjih cenah pri A. Gorše, Stari trg 15. 111-L

— **Iz Angleško sukno za moške obleke** najfinišne kvalitete, dobite po solidnih cenah pri Franc Pavlin, Gradišče 3. 106/L

Tabor 5. XI. Godba Ples

Iz Celja

— **Mestno gledališče.** Danes, v četrtek 20. oktobra, vpripori Dramatično društvo igro z godbo in petjem »Mogočni prstan«. Igro režira g. V. Bratina, ki je omislil tu originalno, povsem novo scenerijo. V igri nastopi skoraj ves gledališki ansambel, glavne vloge so v rokah naših najboljših igralcev. Uprava je naročila za to igro popolnoma nove kostume. — Izra se bo ponovila v nedeljo popoldne.

— **Iz Hišni posestniki** se opozarjajo, da je 15. oktobra potekel zadnji termin za plačilo občinskih naklad: 8% najemniški vinar, 2% kanalska pristojbina in 12% vodnina. Stranke, ki so s plačilom zaostale, se vabijo, da poravnajo naklade najkasneje do konca oktobra.

— **Iz Na šolski političnik v Celju** se vrši pregled in zdravljenje vsak dan razen nedelje in praznikov od 10. do 12. ure dopoldne. Plombiranje zob se vrši istotako v zobni ambulanci vsako sredo in soboto od 14. do 19. ure popoldne.

Iz Maribora

— **Revizija Mestne hranilnice,** včeraj je prisel v Maribor odposlanec ministrstva za trgovino, sokcijski načelnik g. Gustav Huth, nadalje uradnik Narodne banke v Zagrebu Čabrija, ki bosta po nalogu ministrstva za trgovino izvedla revizijo Mestne hranilnice mariborske. Ne dvomimo, da bo ta revizija definitivno ovrgla vsa sumničena klerikalcev in radikalov, ki bi se hoteli na ta način polastiti tega zavoda in ga vpreči v svoji strankarski voz.

— **Inspekcija mariborske kaznilnice.** Včeraj je višji državni pravdnik dr. Grasselli z dvema računskima ura, jkoma iz Zagreba inspiciral tukašno mosko kaznilnico in njeno poslovanje. Revizija je ugotovila, da vlada v tem zavodu vzoren red.

— **Am Velika gasilska vaja.** V nedeljo dopoldne se bo vršila pri objektih železniških delavnic na Koroskem kolodvoru velika gasilska vaja, katere se udeležijo poleg mariborskega tudi vsa okoliška gasilna društva.

Novice iz Splita

Split, 17. oktobra.

Še vedno velik promet tujecev. V prvi polovici oktobra je prislo v Split 194 letovčarjev iz Nemčije, 169 iz Avstrije, 56 iz Češkoslovaške, 54 iz Italije, 43 iz Velike Britanije, 8 iz Madžarske, 27 iz Amerike, 3 iz Poljske, 2 iz Grške, 2 iz Rumunije, 8 iz raznih drugih držav in 1631 iz naše države. Skupaj 1598 tujecev, kar bi značilo povprečno 106 tujecev na dan. Glede na to, da je zima pred vrati, smo lahko s tujskim prometom zadovoljni.

Policiist na kolesu povozil pešca. V soboto predpoldan se je vozil policiist Mirko Colović s kolesom na Zvonimira cesti. Promet je bil zelo živahen. Vozil so avtomobili, vprezna vozila in natovorjeni osli. Pešec Dominik Botta, 70-letni starček, je po neprevidnosti stopil raz tratorja. V njem hipu je pa privozil s kolesom »službujoči redar, ki se je umaknil avtomobilu, ravno v Botta ter ga zrušil na trator. Nesreča je hotela, da se je Botta težko poškodoval na glavi in da so mu začeli krvaveti možgani. Dve uri po nesreči je v bolnici umrl. Očividci so izpovedali, da ne zadene redarja nobena krivda, posebno ker je vozil počasi. Pokojni zapuška ženo.

Boksarska tekma. Na box-match tekmi v nedeljo je odnesel zopet zmago naš znani državni prvak boksa g. Tomič. Premagal je prvaka Nove Zelandije Rusa Davidova. Tekma se je vršila ob udeležbi številne odlične publike v gledališki restavraciji.

Izpred sodišča

VESELA DRUŽBA.

Jožek in Francelj sta Stajerca, a Janez je Kranjec, vsi trije so pa služili skupaj neke v Ljubljani. Fantje so bili delavci in so se dokaj dobro med seboj razumeli. Neke avgustove nedelje so skupaj popivali po Ljubljani, Jožek in Francelj sta se z Janezom sporekla in oddša. Janez je plačal ceho, pa sta tudi ona dva nekaj pozabila plačati in ko ju je dohitel na cesti, ju je jel zmerjati, dejal jima je: »Fanti, to pa ni lepo, da sem moral še za vama plačevati!« Fanti, ki sta bila precej pijana, sta skočila v Janeza.

»Hudiča, vidva še ne poznata Kranjca,« se je pridružil Janez.

»Ti pa ne Stajerca,« mu je odvrnil Jože in navalila sta nanj.

Janez je imel v roki nož in je z njim Joži spustil malo krvi. Francelju je pa baš preje Jože posodil svoj nož, da je z njim rezal salamo, zato je lahko tudi on šel z nožem nad Janeza in ga malo opraskal.

Ko so tako vsi trije poskušali svoje junaštvo kar sredi Ljubljane, je prihitel stražnik, ki jih je hitro pomiril in zapisal.

Domač prijateljski prepir smo imeli, je dejal sodniku dobrodušni Janez. »Nič ni bilo hudega ne,« je govoril France, ki se je bal zapora.

»Jaz sem ju samo miril, a sem prišel sam v najhujši ogenj, malo je manjkalo, da me nista oba osuvala,« je trdil Jožek.

Janez in Francelj bosta sedela vsak pet dni.

PRELJUBEZNIVA VDOVA.

Stajerska krošnjarka Cincara, je prijeten, zavajalna vdovica, ki ljubi moške bolj kot pečenko in vino, ki si ga tudi rada včasih privoščijo.

Zenska je že 40 let stara, a pravi, da ljubi nikoli ne bo nehala in sicer kar vedno fantičev naenkrat. Nedavno je Cincara prišla v Ljubljano. V neki gostilni si je privoščila dobro večerjo, prišli so v krmo mladi, čvrsti krošnjari in jeli z njo kramljati. Podjetna ženica jih je zabavala in se z njimi veselila, odšli so še v Siško, kjer so malo porajali in naposled legli spat na neki hlev. Vesela vdovica je kar pozabila na svoje prenočišče v gostilni in tudi oddša v prijazen štalico. Oko postave pa vse vidi in mnogo ve, saj postava pravi, da greh se delati ne sme in ljubezniva Cincara je prišla naenkrat v škrpice.

Še predno se je zaljubljena vdovica predramila iz objema svojega zadnjega »šocialn« tisto noč, je stal pred njo stražnik in moral je iz senene postelje z njim pred komisarja, ki ji je povedal stvari, katere je že ona zdavnaj pozabila. Dejaj ji je, da ni nič kaj prida, ker je bila že kaznovana radi dedcev, da je poznajo celo gori na Gorenskem v Begunjah in da bo zdaj oddša na dopust v sodnijo.

Inako se je storilo ubogi vdovi in zastokala je: »Zakaj pa samo mene zapirate, še te mršnje-dedce zaprite, saj smo vsi enako krivi.«

Ne boš kaše pihala vdova Cincara, ji je dejal sodnik, ko jo je stražnik privedel, tedni dni boš sama sedela in ovenjak jedla. Če pa ne boš dovolj spokojena, te pošljemo kmalu spet na daljši dopust v Begunje. — Zalostna Cincara se je vdala v svojo usodo.

MUDILO SE MU JE.

Meseca septembra letos je drvel po Starem trgu s svojim vozičkom mesarski vajenec Ambrož. Stražnik je dvignil pendrek in ga opozoril, naj počaka, češ, da se bliža tramvaj, a fant se ni zmenil, nahučil je stražnika, še bolj pognal konja in dirjal dalje. Ker se ni ustavil vajenec, je moral obstati tramvaj in čakati gospoda, da je lepo dirjal mimo sicer bi bilo prišlo do karambola.

Stražnik je Ambroža naznanil in zdaj bo vozil 3 dni cizo po sodniškem dvorišču, da se bo navadil pravilno voziti.

HRUSKE JE KRADLA.

Grafiak Peter iz okolice je že večkrat opazil, da mu nekdo krade z drevesa lepe debele hruške, na katere je posebno pazil.

Koncem avgusta je pa zasledil kmetico Franco iz Moravč, ki je trgala hruške in jih hitela nabirat v predpasnik.

France bo 24 ur zaprt. Pred sodnikom se je zagovarjala, da ona še ni nikoli ničesar vzela in da tudi hrušk ni preje nikdar

kradla, da jih je moral kdo drugi saj različni ljudje hodijo mimo grajskega vrta. Priznala je pa, da jo je enkrat premagala skušnjava in res vzela predpasnik hrušk, mislila si je pač, da jih ima gospod graščak dovolj in da zato ne bo trpel posebne škode.

PREPOVEDANO KOPANJE.

V Ljubljani na Spici se ne sme nihče kopati, ker je tam nevarno in je že marsikdo utonil. Vajenec Lipek se je pa vendar tam kopel, plaval kot dolgokraka žaba in se veselo prekucaval v vodi. Na Spici so pa prirejene tablice z napisom, da je kopanje tod prepovedano, a Lipek se za tablice ni mnogo brigal. Ko se je tako produciral in je zlezal na suho prav pod neko tablico, je naenkrat zagledal stražnika, ki se mu je urno bližal.

»Aha, legitimirati se bo treba, je dejal Lipek in se že isti hip pognal v vodo.

Fant je bil urno na drugi strani in je zginitil v grmovju, a nič mu ni pomagalo, stražnik ga je poznal in takoj tudi spoznal, junaštvo ga bo stalo 50 Din. globe.

Najboljše, najtrpežnejše zato najcenejše.

Gospodarstvo

— **Kongres Saveza obrtnih zadrug.** V nedeljo je bil odprt v Kumanovem VI. kongres Saveza obrtnih zadrug, na katerem je bilo zastopanih 30 zadrug s 40 delegati. Savez je šel v razvoju in zato ni mogel v polnem obsegu razviti svojega delovanja. Iz bilance je razvidno, da znašajo aktivna 63.202,90 Din, pasiva pa 17.597,50 Din tako, da ima Savez 20.289,16 Din premoženja. Na kongresu se je razpravljalo o obrtnih zadrugah, o stanju kmetijskih in obrtniške zakonodaje ter o kreditiranju obrtnih zadrug. Kongres je sprejel resolucijo, v kateri naroča upravi, naj prične takoj ustanavljati kreditne in nabavljane zadruge, da bi se tako zadružništvo uspešno razvijalo. V resoluciji se zahteva, naj vlada razširi srbski zakon o kmetijskih in obrtnih zadrugah na vsa država. Savezna uprava naj zbere material za enotni zakon o obrtnih zadrugah. Obrtna banka se naproša, naj daje kredite obrtnikom samo preko obrtnih zadrug, ki bi se na ta način uspešno razvijale. Obrtna banka naj bi postopala pri podeljevanju kreditov v popolnem sporazumu s Savezom obrtnih zadrug.

— **Poštna hranilnica in znižanje obrestne mere.** Poštna hranilnica je naročila svojim organom, naj se zanimajo za vse kreditne zavode, ki so z njo v poslovni zvezi, da se ugotovi, kakšne obresti zahtevajo pri posojilih. Onim kreditnim zavodom, ki zahtevajo previsoke obresti, bo Poštna hranilnica odtegnila kredite. Na ta način hoče Poštna hranilnica prisiliti na kreditne zavode, da znižajo obrestno mero.

— **Naša trgovinska pogodba z Nemčijo.** Jugoslovensko-nemška trgovinska pogodba je bila podpisana 6. t. m. v Berlinu. Pogodba stopi v veljavo še tekom tega meseca.

— **Lesni trg.** Promet na lesnem trgu je še vedno zelo živahen. Tudi izvoz se dobro razvija. Največ našega lesa gre v Italijo, Španijo, Severno Afriko, Egipt, Grčijo in na Madžarsko. Zadnje čase se je začela zanimati za naš les tudi Nemčija. Največ lesa gre preko Sušaka. V prvem polletju tek. leta je šlo preko Sušaka 2100 vagonov mehkega lesa, 5002 vagona hrastovih hlodov, 1634 vagonov železniških pragov in 313 vagonov drv.

Šah

Dve zmagi dr. Vidmarja.

To in ono

Mučen incident v cerkvi

V slavni katedrali Sv. Pavla v Londonu se je pripetil v nedeljo dopoldne med službo božjo mučen incident, ki je razburil vse pobožne prebivalce angleške prestolnice. Znani zagovornik Darwinove teorije, birminghamski škof dr. Barnes je hotel pred mašo pridgovati, in sicer o problemu: »Ali je ustvarjenje človeka delo slepega mehanizma ali nadnaravne sile.« V hipu, ko je hotel dr. Barnes začeti pridigo, je stopil v cerkev rektor londonske teološke fakultete Webster v spremstvu mnogih duhovnikov in se napotil na ravnost k prižnici, kjer je glasno prečital obtožnico, v kateri očita škofu Barnesu v imenu Boga in vernikov, da je s svojim brezverskim delovanjem pogazil nauk o svetinjah katoliške cerkve. Nato je pozval knezoškofa, naj pokaže škofu Barnesu vrata.

Webster je nastopil v cerkvenih oblačilih. Njegov nastop je povzročil v cerkvi splošno zmešnjavo. Organist je začel na vso moč orglati, da bi vsaj deloma zabilal mučen vtis, ki ga je napravil eksaltirani duhovnik. Ko se je panika nekoliko polegla, je zapustilo cerkev okrog 1000 vernikov. Škof Barnes je ostal na prižnici in zagovarjal v svoji pridigi kompromisno stališče med moderno znanostjo in vero.

Tragedija v Alpah

V nedeljo dopoldne je hotel napraviti curiški alpinist Lang s svojim prijateljem težko in nevarno turo na Veliki Mythen. Severna stena te gore spada med najtežje plezalne ture, kar jih ima Švica. Prvič je bila preplezana šele pred nedavnim časom. Že letos spomladi je zahtevala ta stena življenje nekega mladega plezalca, ki se je ponesrečil na slični način, kakor Lang.

23letni alpinist Lang je hotel doseči vrh Velikega Mythena. Ko je bil že blizu cilja, mu je naenkrat spodrsnilo in padel je 40 m globoko, kjer je obvisel na vrvi, s katero je bil zvezan s prijateljem. Njegov prijatelj jeovil konec vrvi okrog skale, ni pa mogel sam pomagati nesrečnemu tovarišu in tako so mu prihiti na pomoč šele čez

šest ur, ko je bil že davno mrtev. Poslali so takoj popoldne rešilno ekspedicijo, ki pa Langovega trupla ni mogla sneti z vrvi. Truplo ponesrečenega alpinista je viselo čez noč nad prepadom.

Nov prekoceanski polet Ruth Elderjeve

V soboto sta letalka Elderjeva in njen navigator Halderman pristala na Azorih, a v ponedeljek sta se vkrčala na parnik »Ima«, ki ju prepelje v Lizbono. Elderjeva je pred svojim odhodom izjavila, da mora biti prva ženska, ki preleti Atlantski ocean. Ekscentrična Američanka si je to vtepla v glavo in baje namerava takoj po svojem povratku v Ameriko znova startati k prekoceanskemu poletu.

Seveda pa je vprašanje, če ji bo kdo financiral polet, kajti sama nima sredstev za nov polet. Američani pa se po seriji neuspešnih poletov nič kaj ne navdušujejo za nove letalske avanture, pa magari če so ženske poleg. Zato je res precej dvomljivo, da bo Elderjeva res uživala slavo prve prekoceanske letalka.

Jubilej starokatolikov

Včeraj je minilo 50 let, odkar je bila v bivši Avstro-Ogrski priznana nova cerkev starokatolikov. Zadeveni odlok je izdalo avstrijsko prosvetno ministrstvo 18. oktobra 1877. Dotlej starokatoliki niso bili oficijelno priznani. Njihove verske občine so se začele ustanavljati kmalu po l. 1870. ne le v Avstriji, marveč tudi v nekaterih krajih Nemčije in Italije. Inicijativo za ustanovitev nove cerkve je dala nova dogma o nezmotljivosti rimskega papeža, ki jo je 18. julija l. 1870 svečano proglasil z nezadovoljstvom zadnji koncil katoliške cerkve. S tem dnem je padla možnost nadaljnjih cerkvenih zborovanj, kajti kjer je nezmotljiva glava, ne morejo udje uveljavljati svojih nazorov.

Prva posledica dogme o nezmotljivosti rimskega papeža je bil odpad starokatolikov od katoliške cerkve. Staro-

katoliki so sklicali že v avgustu 1871. prvi cerkveni zbor v Monakovem, kjer so položili temelje nove cerkve. Starokatoliki se pa sami ne priznavajo za novo cerkev. Smatrajo se za stare katolike, dočim smatrajo rimsko-katoliško cerkev za njeno dogmo o papeževi nezmotljivosti za novo cerkev. Od rimokatolikov se razlikujejo starokatoliki samo v tem, da ne priznavajo papeževe nezmotljivosti. Ščasnoma so nastale med njimi in rimokatoliki tudi druge difference. Tako je dano starokatoliškim duhovnikom na prosto voljo, ali se hočejo oženiti ali ne, ločitev zakona starokatoliki priznavajo, sežigajo mrtičev ne nasprotujejo itd. 50. letnico ustanovitve starokatoliške cerkve bodo proslavili 23. t. m. na Dunaju, kjer se bo vršil izredni jubilejni sinod. Na Dunaju je 21.000 starokatolikov.

Prva pomlajevalna operacija na Dunaju

Dunaj je v ponedeljek doživel redko senzacijo. V sanatoriju »Hera« je bila po znani metoda profesorja Voronova izvedena prva pomlajevalna operacija, in sicer na dveh pacientih v starosti 66 in 70 let. Operacijo je izvedel dr. Emanuel Schleier, ki je pri profesorju Voronovu študiral kot gost pomlajevalne metode.

V ponedeljek popoldne so se v sanatoriju »Hera« zbrali odlični znanstveniki, učenjaki in zdravniki, da prisostvujejo izrednemu eksperimentu. — Kakor znano, je treba v svrhu pomlajevanja prenesti opicje žleze na človeka in v ta namen je bil določen mlad pavian, katerega je dr. Voronov poklonil svojemu kolegi. Paviana so iz kletke pregnali v lesen zaboj, katerega so hermetično zaprli in onemogočili vsak dovod zraka. Skozi malo luknjico so v zaboj vbrizgali cloroformov eter. Pavian se je sicer instinktivno upiral plinu in je držal šapo na odprtini, toda plini so ga kmalu omamili in končno se je opica zleknila v kotu in zaspala. Nato so jo prenesli na poseben operacijski stol in ji operativnim potom odvzeli žleze. Te žleze so bile prenešene na oba pacienta.

Operacija je trajala približno dve in pol ure. Dr. Schleier je izjavil, da sta oba pacienta operacijo dobro pre-

stala, seveda se bo dal vpliv prenosa žlez kontrolirati šele v prihodnjih dneh. Operacija se je izvedla brez vsakih težav, pacienta nista trpela nikakih bolečin, ker ju je anestetiziral z novokainom.

Tudi operirani pavian se počuti dobro. Opica se je kmalu po operaciji zbudila iz narkoze in je bila skoraj ravno tako živahna kot poprej. Izroče jo zverinjaku v Schönbrunn.

Stoletna starka se je naveličala življenja

O samomorih 100letnih stark ali starčkov se čuje redkokdaj. Madžarski listi pa poročajo o takem redkem dogodku v mestu Arad.

Tam živi 100letna starka Betti Boltz, ki je v mestu vobče znana pod imenom »teta Betty«. No, in teta Betty se je pretekli dni naveličala življenja. Pred dnevi, ko ni bilo nikogar doma, se je praznično oblekla, postavila na vsako stran svoje postelje po eno gorečo svečo, legla v postelj, katero je posula z rožami in si prerezala žile na rokah. Roki je nato prekrizala na prsih. K sreči se je vrnil medtem domov eden njenih sorodnikov. Prestrašen je opazil starko med rožami in prižganimi svečami v mlaki krvi. Pozval je hitro zdravnika, ki je ugotovil, da je starka še živa. Prepeljali so jo takoj v bolnico, toda čim se je zavedla, je prosila, naj jo puste mirno umreti.

V pismu, ki ga je napisala pred samomorom, je starka navedla, da se je naveličala življenja in da noče biti več kamen spodbite med sorodniki, ki so morali skrbeti za njo.

Sadizem francoske učiteljice

Sadistične orgije, ki jih je uganjala in radi katerih je bila obsojena na Dunaju učiteljica Edita Kadivec, so našim čitateljem gotovo še v živem spominu. Popolnoma slična afera pa se je te dni obravnavala pred pariško poroto.

Pred porotniki je sedela 47letna učiteljica in vzgojiteljica nekega otroškega vrta, Marie Bouvier. Ta ženska je v zavodu uganjala strahovite orgije in je deco mučila na naravnost barbarski način, kakršen je bil mogoč za časa proslule španske inkvizicije. Otroke je pri-

vezovala k drevesom, jih krvavo bičala in jih ščipala z razbeljenimi kleščami. Porota je razgalila njeno strahotno početje. Na dan so prišle grozne stvari. Tako je dokazano, da je Bouvierova na bestialen način do smrti mučila neko dete, dalje da je dve deklici vrgla v greznico, neki drugi deklici je zlomila prst na roki, jo z nožem urezala v jezik in ji zvila roko. Podivjana ženska je bila obsojena na 15 let ječe.

Publika z obsodbo ni bila zadovoljna in je zahtevala, da jo porota obsodi na smrt. Le s težavo je straža preprečila, da ljudje niso linčali zločinke.

Beda ustanovitelja Schneiderjevega pokala

Pretekli mesec so se v Benetkah vršile velike mednarodne tekme za Schneiderjev pokal. Kakor znano, so v teh tekmah zmagali trije Angleži in tako svojemu narodu priborili prekras sen Schneiderjev pokal.

Schneiderjev pokal je prehodna častna trofeja za letalca, ki doseže najboljši čas, odnosno največjo hitrost na uro. Je torej slična trofeja, kakor prehodni Dawisov pokal. Ustanovitelj tega pokala je Schneider, bivši solastnik slovite francoske tvornice orožja Schneider & Creuzot.

Te dni pa je povodom dneja na čast zmagovitim angleškim letalcem neki višji častnik javil senzacionalno vest, da živi Schneider v neki koči v Južni Franciji v veliki bedi. Schneider je namreč med vojno in po vojni izgubil večino svojega premoženja in nekoč sloviti veleindustriec je zdaj popolnoma pozabljen in zapuščen. Angleški letalci so sklenili priskočiti bivšemu velikemu podporniku in mecen letalstva v bedi in pomanjkanju na pomoč.

Knjige, brošure, časopise, vsakovrstne tiskovine za društva, trgovce, obrtnike, urade in delne zavode, delnice, lepake, posetnice, osmrtnice itd. izdeluje lično in ceno

Narodna tiskarna v Ljubljani

Hektografični aparati, zvitki, masa, hektografični trakovi vedno in najceneje v zalogi pri

Lud. Baraga, Ljubljana, Selenburgova 6/I Tel. 2980

Mag. št. 29.253/27. - Ref. IX

2353

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo ključavnica, stekla, pečarskih in vodno-inštalacijskih del za 19 vilic, topniške vojašnice. Tozadevne podatke je dobiti v mestnem uradu med uradnimi urami do 21. oktobra. — Ponudbe je vložiti do 24. oktobra dopoldne.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 18. oktobra 1927.

Mag. št. 29.252/27. Ref. IX

2354

Razpis.

Mestna občina ljubljanska razpisuje dobavo 12 železnih in 2 Lutzovi peči za mestno klavnico.

Pravilno sestavljene ni kolkovane ponudbe je oddati v zapečatenem zavitku pri mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored 2/II do 24. oktobra 1927 do 11. ure dopoldne.

Vse tozadevne podatke in pripomočke daje mestni gradbeni urad.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 18. oktobra 1927.

Spominiaite se Tabora!

Najboljša v materialu in konstrukciji so kolesa, šivalni stroji Grizner, šivalni stroji URANIA PISALNI, švicarski PLETILNI stroji DOUBIED.

Najlepše opreme samo pri

JOSIP PETELINC v Ljubljani

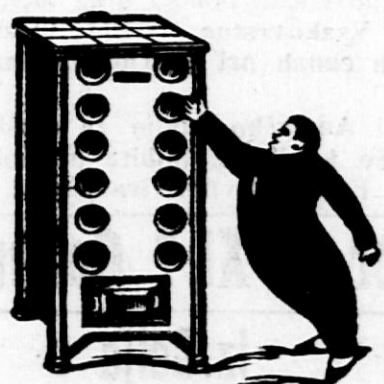
blizu Prešernovega spomenika ob vodi. Telefon 2913

Najnižje cene.

Večletna garancija

Svetovni patent 'Zephir' Lesna trajno goreča peč z električno kurjavo

z 10 kg drv ogreva sobo skozi 24 ur. »ZEPHIR«, tvornica peči, Subotica. Zastopstvo v Ljubljani: BREZNIK & FRITSCH

Gospodična

stara 20 let, zmožna slovenskega in nemškega jezika — išče službo k otrokom kot vzgojiteljica. — Ponudbe pod »Poštna/2341« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Ekonom,

vešč več jezikov — išče službo v večji graščini. Nastopi lahko s 1. decembrom. — Dopisi pod »Ekonom/2348« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Zakonski par

brez otrok, ves dan odsotna — išče stanovanje ene sobe s kuhinjo v mestu. Plača za pol leta vnaprej. — Ponudbe pod »November/2340« na upravo »Slovenskega Naroda«.

DRUŽBA »ILIRIJA«

Premog, drva, koks, OGLJE. — Dunajska cesta 4, (poleg Iv. Zakotnika) — Telefon 2820.

Kemična pralnica in barvanje oblek

v najrazličnejših barvah izvaja delo v najkrajšem času pri najnižjih cenah

Anton Boc, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/I. Tovarna: Vič-Glince.

Din 20.000 posojila

iščem proti popolnemu jamstvu. Obresti plačam dobro. — Ponudbe pod »Obrt/2336« na upravo »Slov. Naroda«.

Zimski plašč

dobro ohranjen, za vitko žensko postavo — ugodno naprodaj. Ponudbe pod »Plašč/2351« na upravo »Slov. Naroda«.

Stanovanje dveh sob

s kuhinjo v Vodmatu — za menjam za manjšo v mestu. — Ponudbe pod »Stroga čistost 2349« na upravo »Slov. Naroda«.

Kupim sveže sekane borove

brzobjavne droge

od 7 do 12 m dolge, od 14 do 19 cm na vrhu debele, na vseh postajah mariborske oblasti. — Rok dobave do konca januarja 1928. — Pošljite vaše ponudbe pod naslovom »Drogi/2337« na upravo »Slov. Naroda«.

„ORCO“

neprimerljivo na boljše švicarske SIR v škatlah zahtevajte povsod!

Zastopstvo:

FR. SRDAR & Co., ZAGREB. GJ. DEŽELICA PRILAZ 81 Tel. 14-56

ALEKSANDER ELSNER, art. poručnik

VIKICA ELSNER roj. VRHUNEC

POROČENA

PRIZREN-LJUBLJANA, 19. oktobra 1927

Velika predtiskarija ženskih ročnih del

za trgovino, solo in dom.

Tisoče novih, krasnih vzorcev. Cisti tisk, hitra izvršitev, nizke cene. Predtiskujemo samo na prinesenem blagu. — Entlanje, ažuriranje, tamburiranje, mehanično umetno vezenje.

Matek & Mikeš, Ljubljana, Dalmatinova 13

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom smrti našega dobrega očeta

Ivan Frankéta

izrekamo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in mu poklonili toliko vencev in cvetja najiskrenejšo zahvalo. Še posebno se zahvaljujemo č. g. župniku Pinžgariju, pukovniku dr. Jugu za tečenje, dr. Edvardu Fajdigu, ki je z ljubeznijo in požrtvovalnostjo lajšal blagopokojnemu trpljenje, mestni občini, narodni galeriji, prof. zboru drž. realke, udruž. oblik. umetnikov, ribarskemu društvu, g. Perku in profesorju umetn. Vavpotiču za ginfive poslovilne govore na grobu.

Ljubljana, dne 18. okt. 1927.

ZALUJOČI OSTALI.

KLISARNA „JUGOGRAFIKA“

TISKOVNA IN ZALOŽNICA NA DRUŽBA Z. O. 2.

Vse

vrste klišejev,

crtno in avtotipije,

izdeluje po predloženih

risbah, peropisih ali slikah za

navaden tisk ali za finejšo izvedbo v

eni ali več barvah, točno po

naročilu, v najkrajšem času

in po konkurenčno

nizkih cenah.

LJUBLJANA V PETRA NASIP 23.